

Polsko. Vydejte se na výlet do liduprázdných míst, která Češi příliš neznají.

Alena Veličková
redaktorka MF DNES

Do Opolského a Dolnoslezského vojvodství v Polsku je to z České republiky jen kousek. Ale předností mají tyto regiony mnohem více. Lákají na nespočet zajímavých míst, která jsou tu k vidění, výbornou gastronomii a hlavně nejsou přeplněné turisty.

Cestu můžete zahájit opravdu za humny, město Mezilesie (Międzylesie) leží těsně u česko-polské hranice. Jeho historie sahá až do 13. století a je pestrá stejně jako historie celého regionu.

Původně součást Českého království, pak Pruska i Německa, mezitím několikrát zničeno či vypáleno během husitských válek a války třicetileté. I to jsou důvody, proč už na místě dnešního zámku nestojí původní gotický hrad.

Zámek se dočkal renovace, která právě vrcholí, to ale neznamená, že vás do něj nepustí. Ba právě naopak, vstoupit můžete dokonce i na stavenišť. V jedné místnosti tak uvidíte původní kamna, ve druhé zase zbrusu novou výmalbu pokojů. Dokonce existují party nadšenců, které se na zámek vydávají pravidelně a mapují, jak rekonstrukce pokračuje.

V rámci prohlídky nechybí ani výstup na věž, podívat se můžete také do místní restaurace či se rovnou ubytovat v hotelové části. A pokud máte dobrodružnější ducha, tak zkuste noční prohlídky zámeckého areálu.

Muzeum zápalek a tajemné štoly

Až budete přijíždět do Kladské Bystřice (Bystrzyca Kłodzka), zastavte se a pokochejte na chvíli pohledem na netypické městečko, které na první pohled působí trochu uzavřeně a nepřístupně. Má středověký královský původ, zachovaly se zde starobylé hrady i původní zástav-

Foto: Alena Veličková, MF DNES

ba, ale také těsné krivolaké uličky okolo nejstarších domů.

Za návštěvu určitě stojí místní muzeum zápalek. Právě se sirkami je totiž Kladská Bystřice od druhé poloviny devatenáctého století, kdy tam vznikly hned tři továrny na zápalky, nerozlučně spojená. V muzeu uvidíte bohaté sbírky zapalovačů, křesadel, olejových lamp i zápalkových nálepek.

Poté pokračujte do Sovích hor, kde se rozprostírají Valimské štoly, jedná se o systém podzemních chodeb a hal. Objekt Rzeczka je jednou z lokalit náležících k projektu Riese, který fungoval za dob třetí říše. A o jeho účelu se toho dodnes moc neví.

Některé z legend praví, že se mělo jednat o jeden z Hitlerových úkrytů. Ve hře je rovněž možnost, že šlo o podzemní továrnu na výrobu tajných zbraní.

Pokud se s průvodci vydáte do podzemí, zjistíte, jak to asi vypadalo při náletu, a spatříte také model střely V1 ve skutečné velikosti. Model střely V2 si poté prohlédnete venku.

Zámek pro Hitlera a historie hornictví

Zámek Książ je největším zámekem Dolního Slezska a zároveň třetím největším v celém Polsku. A i tento majestátní objekt vybudovaný přímo na skále, který vypadá zčásti jako hrad a zčásti jako pohádkový zámek, má kousek historie spjatý s Adolfem Hitlerem.

Zámek se měl stát jeho sídlem. Během prohlídky zjistíte třeba to, kde byl výtah či kudy měl utíkat do podzemí. Ale průvodci prozradí i dechberoucí příběh oblíbené kněžny Daisy, původem Angličanky, jejíž bratr se oženil s matkou Winstona Churchilla.

Podívejte se i do samotného Valbřichu (Walbrzych), projděte se středem města, které je známo také mezi sběrateli díky porcelánu, a hlavně se stavte ve Staré Kopalni. Bývalý důl je dnes uměleckým centrem, kde se konají výstavy i koncerty, ale zároveň nabízí prohlídky zaměřující se na historii hornictví. Poté můžete tam sbíječky, prohlédnete stejnojmenné havířů i precizní

stroje, které používali při práci. Mají rovněž vyhlídkovou věž a přístupné podzemí.

Frankenstein a křivá věž

Ve Slezských Žabkovicích (Żabkowice Śląskie), kterým se říká také Frankenstein, vám odvypráví, která se spisovatelka Mary Shelleyová inspirovala místní historkou při psaní svého stejnojmenného hororového románu, ale i temný příběh o hrobnících, kteří zdejší obyvatelům přimíchávali do jídla a pití prach z kostí lidí nakažených mozem, aby poté měli více práce a řemeslo fungovalo. Určitě také vystoupejte na žabkovicou Křivou věž, která měří 34 metrů a od osy se, zřejmě kvůli zemětřesení, vychýlila o 2,14 metru. Uvnitř mají menší muzeum mučičích nástrojů.

Jednou z nejlepších atrakcí regionu je bývalý zlatý důl ve Zlotym Stoku, který odkoupila zdejší průvodkyně a přebudovala ho v místo, kde se dá strávit celý den. Výhodou jsou čeští průvodci i výklad, který není nudný, ale naopak nesmírně

zajímavý. Podíváte se do podzemí, kde mají osmimetrový vodopád - takové jsou v Evropě jen tři - či skluzavku pro odvázně. V Chodbě smrti potkáte gnóma a ven vás vyveze vláček. A kdo bude chtít a zakoupí si patřičnou vstupenku, může se uvnitř projet i na lodkách. Venku si děti zkusí rýžování zlata či ražbu mincí. V místě funguje také restaurace, kde vám uvaří kávu s plátky zlata navrch, a nedaleko mají lanovou dráhu v korunách stromů, takže ani o adrenalin nouze nebude.

Kdo touží po netradičním zážitku, může posleze přenocovat na zámku Moszna, který má 99 věží a obklopuje ho rozsáhlý park.

Výlet do polské Itálie

Jedním z nejstarších měst Slezska je Nisa, které se přezdívá slezský Řím či Atény. Dominuje jí kostel sv. Jakuba a Anežky, vedle nějž stojí nedokončená zvonice. Místní kostel byl v roce 1945 vypálen, ale našťást se jej povedlo opravit a vy tak dnes můžete žasnout nad jeho skvělou atmosférou. A pokud dáváte před-

nost přírodě, lze kempovat u blízkého Niského jezera. S více než sedm set let dlouhou historií patří zámek v Niemodlinie k těm největším a historicky nejcenějším v Polsku. Místní si o něm vypráví legendy, třeba tu o bílé paní nebo rozpustilých mniších. A i když se rekonstruuje, uvnitř se pořádají prohlídky. Ve vedlejší restauraci můžete vyzkoušet zdejší specialitu - kapra po niemodlinsku.

A co by to bylo za návštěvu Opolska, pokud byste se nevypravili do jeho hlavního města. Město Opolí se chlubí 35metrovou Piastovskou věží, která je jediným pozůstatkem knížecího hradu z 13. století, i místními „Benátkami“ či interaktivním Muzeem polské písně. V centru pak mají fontány, které v pravidelných intervalech stříkají vodu do rytmu hudby, na okraji města zase zoo a poměrně nově lze vyzkoušet také projíždky lodí po Odře.

Navštívit všechna místa lze za tři dny, ale pokud si chcete atmosféru blízkého Polska vychutnávat déle a nikam nespěchat, i týden bude málo.

Opolí Panorama hlavního města Opolského vojvodství.

Valimské štoly Systém podzemních chodeb a hal v Sovích horách.

Nisa Městu se přezdívá slezský Řím či Atény. 3x foto: A. Veličková, MAFRA

Herce na jevišti v létě vystřídali dělníci

OLOMOUC Jeviště Moravského divadla v Olomouci o letních prázdninách místo herců obsadili dělníci, kteří se pustili do opravy několik let nefunkčního zvedaného stolu neboli propadla. Renovují také celé orchestřiště. Rekonstrukce bude stát pět milionů korun a zaplatila ji radnice, která je zřizovatelem divadla.

„Poté, co jsme zrušili divadelní foyer, jsme se předloni a vloni přesunuli do hlediště. Znovu jsme zpřístupnili diváckou galerii a návštěvnícký komfort výrazně po-

zvedli novými sedadly. Letos nastal čas na opravy v prostoru jeviště,“ uvedl ředitel Moravského divadla Pavel Hekela.

Zvedaný stůl byl na jevišti Moravského divadla instalován v roce 1991 a posledních deset let je nefunkční. „Původně navíc nesloužil ke scénickým účelům, ale k přepravě dekorací, což se nyní změnilo. Budou přidány bezpečnostní prvky umožňující i přepravu herců,“ přiblížil provozně-technický náměstek divadla Rostislav Czmero. Rušeno je o prázdninách také v or-

chestřišti ukrytém pod jevištěm, kde dělníci opravují statiku stropu.

Půlmilionové náklady uhradí divadlo z vlastních prostředků. Po loňské výměně křesel si diváci v první řadě podle Hekely stěžovali na nedostatek pohodlí. Díky renovaci diváci v první řadě získají pro nohy více místa.

K dalším pracím naplánovaným v divadle na dobu letošních prázdnin patří nátěr podlahy na jevišti, výměna lan v provazišti či generální opravy hudebních nástrojů. Práce ustanou až na konci srpna.

Do nové sezony vstoupí Moravské divadlo tradičně galavečerem spojeným s předáním cen za nejlepší umělecké výkony. Slavnostní zahájení sezony je naplánováno na neděli 2. září. Uplynulou sezonu, která nabídla divákům 12 nových inscenací, hodnotí vedení divadla jako jednu z nejlepších za poslední roky. Moravské divadlo v Olomouci navštívilo 105 tisíc diváků, což je zhruba o 3 000 více než v sezóně předchozí. Tržby za uplynulou sezonu překročily hranici 20 milionů korun. (ČTK)

Police vypátrala zloděje, až záběry ukázala lidem

OLOMOUC Trojici zlodějů se podařilo po téměř dvou měsících vypátrat olomouckým policistům díky pomoci veřejnosti. Informace získali od lidí poté, co zveřejnili záznamy z kamer, které zachytily dvě ženy a muže přímo při krádeži zboží v místní drogerii.

Zboží z drogerie zmizelo v pondělí 21. května vpoledne, policisté ale o případu informovali až tento týden, kdy se obrátili na veřejnost s žádostí o pomoc při pátrání po pa-

chatelích. „Ti jsou podezřelí, že ukradli zboží - převážně přípravky na opalování - za více než pět tisíc korun,“ uvedl policejní mluvčí Libor Hejtman.

Zveřejnění záběrů trojice, které hrozí až dva roky vězení, poměrně záhy přineslo výsledky. „Od občanů jsme přijali řadu cenných informací a poznatků, které vedly ke ztotožnění neznámého muže a žen,“ uvedl ve čtvrtek odpoledne Hejtman. (stk, mip)